

E-bok 026

NYTT SKATTE- SYSTEM

HVA ER LURT Å GJØRE?

2012

Otto Risanger

skatt og økonomi
drivBEDRE.no

Otto Risanger

[Gå til innhold](#)

NYTT
SKATTE-
SYSTEM
Hva er lurt å gjøre?

R!SANGERS E-BOK 026 - **DrivBedre-pakken**

Utgitt av R!SANGER AS
Dronningensgt 22, 0154 OSLO
Tlf: 22 33 39 27
post@risanger.no
www.risanger.no

Forsideomslag:
Rune Drevland –
rune@push-design.no

© Otto Risanger 2004-12

ISBN 978-82-7573-127-0

Det må ikke kopieres fra denne bok i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, Interesseorganisasjon for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

LES MINDRE - LÆR MER!

R!SANGERS E-BØKER i **DrivBedre-pakken** skal på kort tid gi deg innblikk i og oversikt over temaer der du ønsker bedre innsikt. Du skal lære hvordan tingene virker og henger sammen, uten å gå veien innom alle forbehold, alle detaljer og alle faguttrykk.

Kunder om DrivBedre-pakken (40 ebøker i oppdateringsabonnement):

“Utrolig mye nyttig informasjon. Veldig verdifull tjeneste” – “Har spart meg for titusener av kroner” – “Hadde aldri hatt mulighet til å finne ut av denne informasjonen selv” – “Sparte meg for mye penger” – “En god investering!” – “Prisen tatt i betraktning var det ingen tvil om å kjøpe hele pakken”

Les mer på www.risanger.no/drivbedre-pakken

INNHold

[Bedriftsskattereformen: Hva skjedde - når?](#)

[Skattereformen: Hvilken selskapsform bør jeg velge?](#)

[Fritaksmetoden - for selskapsaksjonærer](#)

[Vanskeligere å utnytte underskudsbedrifter](#)

[Aksjonærmodellen for privatpersoner: Utbytteskatt](#)

[Selvstendig næringsdrivende: Foretaksmodellen](#)

[Deltakermodellen i ansvarlige selskaper](#)

[Bedrifter og skattetilpasninger](#)

[Arv, gave, generasjonsskifte](#)

[Lån fra person til selskap](#)

[Bindende uttalelser fra skattekontoret](#)

[Bil og skatt](#)

BEDRIFTSSKATTEREFORMEN: HVA SKJEDDE - NÅR?

Endringene i bedriftsbeskatningen er fordelt over inntektsårene 2004, 2005 og 2006 og påvirker i høyeste grad også 2007-08 og senere år.

FRI TAKSMETODEN

Det ble innført en fritaksmetode for beskatning av aksjeinntekter som tilfaller selskapsaksjonærer (aksjonærer som er selskaper).

Fritaksmetoden fikk virkning for utbytte innvunnet fra og med 1. januar 2004, og for gevinst og tap realisert fra og med 26. mars 2004 - dvs dagen da St meld nr 29 (2003-2004) ble lagt fram.

Fritaksmetoden innebar i starten at selskapsaksjonærer i hovedregelen fritas fra beskatning av gevinst og utbytte på aksjer samtidig som det ikke ble gitt fradragsrett for tilsvarende tap. Senere ble det innrømmet en viss fradragsrett.

Fra og med 7. oktober 2008 skjedde endringer: Tre prosent av fritatte (dvs fram til nå helt skattefrie) aksjeinntekter skal inntektsføres og beskattes som alminnelig inntekt i selskapet. Dette innebærer en effektiv skattesats på 0,84 prosent, mot tidligere null.

VANSKELIGERE Å UTNYTTE BEDRIFTER MED UNDERSKUDD

Det ble lovfestet en gjennomskjæringsregel om bortfall av skatteposisjoner (underskudd mv) i forbindelse med eierskifter - dersom det etter en konkret vurdering er sannsynlig at det overveiende motiv for transaksjonen er å utnytte disse skatteposisjonene.

Denne lovregelen har en lavere terskel enn den generelle gjennomskjæringsregelen. Den gjelder fra 6. oktober 2004 (dagen da statsbudsjettet for 2005 med skattereformen ble lagt fram).

Gjennomskjæring medfører at skattefordelene - feks framføring av underskudd i en overtatt virksomhet - faller bort. Skatteforpliktelser - feks gevinstkonto - vil gå til umiddelbar beskatning uten at feks underskuddet kan trekkes fra.

Disse reglene vil bli omfatte kjøp og salg av aksjer, fusjon, fisjon, emisjon og kapitalnedsettelse.

LAVERE FORMUESVERDI PÅ BØRSNOTERTE AKSJER - INNTIL 2008

Også børsnoterte aksjer/andeler i verdipapirfond skulle ved formuesbeskatningen verdsettes til 65 prosent av kursverdien/andelsverdien. Dette fikk virkning fra og med 2005 og gjaldt også utenlandske aksjer/andeler i verdipapirfond.

Endringen betydde likebehandling ved formuesverdsetting av norske og utenlandske aksjer og andeler.

Men denne såkalte "aksjerabatten" forsvant etter hvert:

- I 2006 ble verdsettelsen endret fra 65 til 80 prosent
- I 2007 ble verdsettelsen endret fra 80 til 85 prosent
- I 2008 ble verdsettelsen endret fra 85 til 100 prosent
-

ENDRET SKATT PÅ FIRMABIL

Det ble fra 2005 innført en ny aldersgradert prosentligningsmodell for fastsettelse av den skattepliktige fordelen ved privat bruk av firmabil. Fordelen fastsettes til 30 prosent av bilens listepriis som ny inntil et fastsatt grensebeløp og 20 prosent av det som overstiger denne verdien.

Grensebeløpet var 235.000 kroner i 2005, stigende hvert år til 261.600 kroner i 2010.

For biler som er eldre enn tre år er utgangspunktet 75 prosent av listepriisen som ny.

Samme 75 prosent prosent av listepriisen som ny gjelder for de som kjører over 40 000 kilometer i yrket samt for el-biler.

ENDRET SKATT PÅ YRKESBIL

Det innføres samme aldersgraderte prosentligningsmodell for fastsettelse av den skattepliktige fordelen ved privat bruk av yrkesbil (næringsbil).

Verditapet - ved beregning etter begrensingsfordelen - utgjorde i 2004 og tidligere 10 prosent lineær avskrivning av kostpris. Dette er fra 2005 erstattet med 17 prosent saldoavskrivning av bilens listepriis som ny.

Det er spesielle overgangsregler i forhold til biler som var registrert før regelendringen trådte i kraft fra 2005.

AKSJONÆRMODELLEN: UTBYTTE BLIR BESKATTET

Aksjeutbytte til personlige aksjonærer, som utbetales med basis i selskapets regnskap for året før, ilegges utbytteskatt for det som overstiger en viss skjerming. Dette opplegget kalles aksjonærmodellen.

Aksjonærmodellen innebærer at avkastning tilsvarende skjermingsrenten - som knyttes til tre-måneders rente på statskasseveksler - blir skjermet, dvs ikke beskattet (utover at selskapet har betalt 28 prosent skatt av overskuddet).

MERK! 2006 var skjermingsrenten 2,1 prosent for personlige aksjonærer og deltakere (rente etter skatt) og 2,9 prosent for enkeltpersonforetak (rente før skatt). 2007 3,3 prosent for personlige aksjonærer og deltakere (rente etter skatt) og 4,6 prosent for enkeltpersonforetak (rente før skatt). 2008 3,8 prosent for personlige aksjonærer og deltakere (rente etter skatt) og 5,2 prosent for enkeltpersonforetak (rente før skatt). 2009 1,3 prosent og 1,8 prosent.

Utbytter og gevinster som overstiger denne skjermingsrenten skattlegges som alminnelig inntekt (28 prosent).

Dette kommer i tillegg til den skatten som er betalt av selskapet, slik at total skatt (selskap/aksjonær) blir på 48,16 prosent. (Først 28 prosent på selskapet, deretter 28 prosent av de gjenværende $(100 - 28) \cdot 28$ prosent = 20,16 prosent.)

DELINGSMODELLEN AVVIKLET

2005 var siste inntektsår hvor aksjonærer ble skattlagt etter delingsmodellen.

RISK OG GODTGJØRELSE AVVIKLET

Også RISK-systemet og godtgjørelsessystemet ved ligningen ble avvirket fra og med 1. januar 2006.

SELVSTENDIG NÆRINGSDRIVENDE - FORETAKSMODELLEN

Beskatning av enkeltpersonforetak skjer på denne måten fra og med inntektsåret 2006:

- Det tas utgangspunkt i enkeltpersonforetakets alminnelige inntekt (regnskapsmessig resultat, overskudd) - skatt 28 prosent, som tidligere.
- Det trekkes fra et beregnet skjermingsfradrag.
- Gjenstående inntekt beskattes som personinntekt hos innehaveren og medfører trygdeavgift og evt toppskatt.

Denne beskatningsmåten kalles foretaksmodellen.

Se eget kapittel lenger bak.

DELTAKERLIGNEDE SELSKAPER - DELTAKERMODELLEN

Det blir som tidligere ordinær beskatning av overskudd i deltakerlignede selskaper - fordelt på deltakerne - som om selskapet var skattyter.

På overskuddet blir det - som tidligere - 28 prosent skatt.

Dessuten skal personlige deltakere - dvs deltakere som ikke er selskaper - skattlegges for den delen av overskuddet som tas ut fra selskapet, minus beregnet skjermingsfradrag.

Utdelinger fra selskapet til deltakere som er personer medfører trygdeavgift og evt toppskatt for deltakerne.

Denne beskatningsmåten kalles deltakermodellen. Den omfatter personlige deltakere (ikke selskaper) i ansvarlig selskap, kommandittselskap, indre selskap, partrederi, og gjelder også for stille deltakere.

Deltakermodellen omfatter ikke nettolignede sameier.

Se eget kapittel lenger bak.

SKATTEREFORMEN: HVILKEN SELSKAPSFORM BØR JEG VELGE?

Skattereformen for bedrifter fra 2006 medførte store endringer på en del beskatningsområder.

Delingsmodellen er borte, erstattet av:

- **aksjonærmodellen** for personlige aksjonærer i AS
- **deltakermodellen** for personlige deltakere i ANS/DA
- **foretaksmodellen** for selvstendig næringsdrivende (innehavere av enkeltpersonforetak)

For noen innehavere av små foretak var det aktuelt å vurdere om det ville være fornuftig å skifte selskapsform. For noen var utslagene dramatiske.

De fleste med egen virksomhet møtte imidlertid ikke de store forandringene på grunn av skattereformens endringer.

Svært enkelt framstilt skjedde følgende fra 2006:

SELSKAPER

Aksjeselskaper (AS) og deltakerlignede selskaper (ANS, DA) blir lignet forholdsvis likt.

Begge selskapstyper skatter først 28 prosent av årets overskudd, slik det også var i tidligere år.

Personlige aksjonærer eller personlige deltakere kan deretter av det gjenstående nettobeløp etter skatt motta ca to til tre prosent av verdien de eier i selskapet som skattefritt skjermingsfradrag (en slags beregnet normalavkastning av den investerte kapitalen).

Hvis de i tillegg tar ut utbytte (AS) eller utdeling (ANS, DA), må de betale 28 prosent utbytteskatt/utdelingskatt av dette. Men hvis de ikke tar ut utbytte/utdeling, skatter de ikke noe av dette.

Selskapet kan altså fungere som en "sparegris". Pengene kan bli stående ubeskattet i selskapet så lenge aksjonæren/deltakeren ikke har bruk for å få dem ut.

MERK! Aksjonærer og deltakere får ingen personinntekt her. De betaler ikke trygdeavgift og har heller ikke noen opptjening i folketrygden, verken når det gjelder pensjonspoeng, sykepenger eller andre rettigheter. Kun av lønn (i et AS) eller arbeidsgodtgjørelse (i et ANS, DA mv) får de personinntekt.

ENKELTPERSONFORETAK

Beskatningen ble annerledes i et enkeltpersonforetak fra 2006.

Den næringsdrivende skatter først 28 prosent av årets overskudd, slik som tidligere.

Deretter kan ENK-innehaveren i inntektsåret 2007 få 4,6 prosent av verdien av enkeltpersonforetaket som skattefritt skjermingsfradrag (en slags beregnet normalavkastning av den investerte kapitalen) før det beregnes personinntekt av det resterende.

MERK! Innehaveren av et enkeltpersonforetak får altså ikke samme mulighet som en personlig aksjonær eller personlig deltaker til å unngå ekstrabeskatning ved å la være å ta ut .

Dette er en klar ulempe i tilfeller der driften går så bra at eieren ikke trenger å ta ut alle midlene etter skatt til eget forbruk.

Det er imidlertid lagt inn et par elementer som skal sukre pillen for de som driver enkeltpersonforetak:

- Skjermingsfradraget er ca 40 prosent høyere enn for aksjonærer og deltakere. (I praksis betyr det at ENK-innehaverens fradrag er røft 1000 kroner større for hver 100.000 kroner i verdi av eierskapet.
- Innehavere av enkeltpersonforetak som har ansatte får redusert sin personinntekt med 15 prosent av ENK'ets totale lønnskostnader, men bare ned til en personinntekt som tilsvarer 6G, altså ca 432.000 kroner i 2009.

PASSIVE EIERE FORSVUNNET - STORE ØKONOMISKE ENDRINGER

Da delingsmodellen forsvant idet nyttårsklokkene ringte ut året 2005, forsvant samtidig begrepet "passive eiere" fra bedriftsbeskatningen.

En passiv eier i et ENK slapp under delingsmodellen unna personinntekt (og dermed trygdeavgift og toppskatt).

Var minst 1/3 av et selskap eid av en passiv eier, slapp også aktive eiere unna personinntekt.

Fra 2006 ble det full beskatning - altså også med trygdeavgift og toppskatt - for innehavere av alle ENK som driver virksomhet.

EKSEMPEL: UMLEIE

En passiv eier kunne eksempelvis drive et lite eiendomsforetak med utleie, hvor andre var ansatt eller leid inn for å ta seg av vedlikehold, innkreving og regnskap.

Skatt på overskuddet i 2005 ble dermed på 28 prosent. I 2006/2007 kunne skatten i samme situasjon komme opp i 47,7 prosent (ordinær toppskattesats) eller 50,7 prosent (høyeste toppskattesats).

I 2008 og senere er satsene i næring utenfor primærnæringene 48,0 og 51,0 prosent.)

Er det utleie i liten målestokk - normalt én til fire leiligheter eller opptil 500 kvm forretningsareal - kan det fra og med 2006 være lønnsomt å avslutte utleie gjennom ENK-et og i stedet stå for utleien privat.

Så lenge utleievirksomheten er så liten at ligningsmyndighetene aksepterer at det ikke er næring som drives, vil det nemlig for en privatperson dreie seg om passiv kapitalinntekt - med 28 prosent skatt.

Ligger den samme virksomheten i et ENK - hvor det altså forutsetningsvis er snakk om næring - er det i 2008 - 2010 personinntekt og full beskatning opptil 48,0/51,0) prosent.

Større utleievirksomhet bør flyttes over til et selskap, feks AS eller ANS. Så lenge eieren ikke trenger å ta ut av overskuddet til å dekke egne, personlige utgifter, stopper beskatningen på 28 prosent.

Eieren kan i tillegg ta ut et skjermingsbeløp (årlig skjermingsrente av verdien på eierandelene) uten ytterligere skatt enn den virksomheten har betalt.

UTLEIE SOM SELVSTENDIG AKTIVITET

I noen tilfeller bør det vurderes om utleie i flere enheter kan ordnes slik at de blir sett på som atskilte aktiviteter.

Der en mindre del av bygget brukes i egen virksomhet, mens resten leies ut, bør det dessuten vurderes om utleieaktiviteten skal skilles ut som en selvstendig aktivitet som (eventuelt) kun blir kapitalbeskattet.

PASSIV KAPITALPLASSERING

En skattyter leier ut feks tre leiligheter som ikke anses som skattemessig næringsvirksomhet. Dette kan gi følgende skattebelastning alt etter eieform:

- Eid personlig: Samlet skatt 28 prosent.
- Eid i tingrettslig sameie: 28 prosent.
- Eid i ANS/DA mv: Trolig 48,18 prosent (pga skatt på utdeling).
- Eid i AS: 48,18 prosent (pga skatt på aksjeutbytte).

SKATTEMYNDIGHETENES SYN

Lignings-ABC sier om utleie av fast eiendom at hvorvidt det er næringsvirksomhet i seg selv å leie ut bygninger, herunder boligbygg, må bedømmes konkret hvor en bl a tar hensyn til bygningens størrelse og omfanget av aktiviteten.

Man kan ikke bare legge til grunn aktivitetsnivået et enkelt år.

Det skal altså foretas en helhetsvurdering.

Ligningsmyndighetenes utgangspunkt er at man kan gå ut fra at det er næringsvirksomhet å leie ut til:

- forretningsformål, mer enn ca 500 kvm, eller
- boligformål, fem leiligheter eller mer

Utleie av seksjoner som ligger i samme bygg skal vurderes under ett.

Det skal avgjøres konkret om utleie av flere bygninger eller seksjoner i forskjellige bygg skal vurderes som en eller flere inntektsgivende aktiviteter.

MERK! Lignings-ABC gjør det klart: Også utleie i mindre omfang (fem leiligheter/500 kvm forretningsareal) kan være næringsvirksomhet.

Dette vil bli å være tilfelle når skattyteren har et høyt aktivitetsnivå, f.eks. i forbindelse med korttidsutleier, tilsyn og vask av lokalene eller lignende.

Unntaksvis kan inntekt av utleie i et større omfang enn nevnt ovenfor bli ansett som kapitalavkastning når aktivitetsnivået er spesielt lavt, f.eks. fordi det er inngått langtidskontrakt og leieren har ansvaret for indre og ytre vedlikehold og skal dekke alle kostnader.

En konkret sak (bindende forhåndsuttalelse offentliggjort 17. januar 2005) gjaldt utleie av fem mindre leiligheter - hver på ca 60 kvm.

Her var fasit at Skattedirektoratet ikke fant grunnlag for å "fravike den grense (utleie av fem eller flere leiligheter/500 kvm forretningsareal) som er etablert i ligningspraksis og som bare unntaksvis vil bli fraveket".

Med andre ord: Full skatt.

Skattedirektoratet viser også til en Høyesterettsdom fra 1973 hvor en (her konsumprisindeksert til 2003-tall) årlig leieprissum på 170.000 kroner var nok til at det ble vurdert å være næring.

BINDENDE FORHÅNDSUTTAELSE

I en bindende forhåndsuttalelse (BFU 1/07) konkluderte Skattedirektoratet med at salg av henholdsvis tre og fire leiligheter skal regnes som kapitalinntekt (28 prosent skatt).

Det var tre aksjonærer som ved ferdigstilling skulle overta tre eller fire leiligheter for salg. Deres innsats besto stort sett av aktivitet i forbindelse med kjøp og salg. Skattedirektoratet mente her at grensen på fire leiligheter medførte at aktiviteten måtte regnes som utenfor næring.

Les hele denne forhåndsuttalelsen [her](#).

MERK! Vi ser på skatt på gevinster og goodwill, fradrag for tap, framføring av underskudd, omdanning til AS mv lenger bak.

BRUTTOSKATT FOR GEVINSTER OG GOODWILL

Gevinst ved salg av goodwill (forretningsverdi) beskattes med bruttoskatt.

Det samme vil gjelde inntektsføring på gevinstkonto av gevinster som skyldes realisasjoner tidligere år.

Dette var bare startsidene i denne e-boka

Du har her fått en liten smakebit fra én av Risangers rundt 40 e-bøker (pdf). Disse e-bøkene kan kjøpes enkeltvis. De er også samlet - med 80 prosent rabatt! - i den store **DrivBedre-pakken Skatt & økonomi**. Mer info på vårt nettsted www.risanger.no.

I DrivBedre-pakken Skatt & økonomi finner du et vell av informasjon og tips, skreddersydd til bruk for næringsdrivende og små firmaer.

E-bøkene oppdateres jevnlig. Det betyr at innholdet er ajour i forhold til gjeldende bestemmelser.

Som abonnent kan du bruke DrivBedre-pakken Skatt & økonomi akkurat som du selv ønsker: Du kan laste ned én, noen - eller alle - e-bøkene og ha dem lokalt på din egen datamaskin, akkurat når det passer deg selv. Eller du kan lese e-bøkene på nettet, akkurat når det passer deg selv.

Liker du best å lese på papir, skriver du bare ut de delene av den aktuelle e-boka som du vil gjennomgå. Vår garanti er at opplysningene er oppdaterte og kurante.

Skjer det endringer som har betydning for deg som driver firma, får du melding om det i en e-post. Etterhvert som endringene innarbeides i e-bøkene, kan du lese på nettet eller laste ned helt ajourførte e-bøker, eventuelt skrive ut det du ønsker.

E-bokpakkene dekker blant annet disse områdene:

- beste selskapsform
- moms
- skattetips
- fradrag i eget firma
- biløkonomi
- reise og diett
- regnskap og bokføring
- pensjon i eget firma
- trygderettigheter

På kjøpet får du Otto Risangers daglige nyheter om skatt og økonomi på www.risanger.no. Dessuten blir du med i vår eksklusive **svartjeneste** kun for våre abonnenter: Otto Risanger svarer på dine spørsmål om skatt osv.

Les mer om abonnement på våre DrivBedre-pakken Skatt & økonomi her: <http://www.risanger.no/drivbedre-pakken>

Les mer om våre e-bøker her: <http://www.risanger.no/produkter/eboker>

Se på neste side noe av det våre kunder sier.

Dette sier abonnentene om Risangers e-bokpakker

"Jeg har lært utrolig mye dette året som abonnent på DrivBedre."
Liv Janne Brennsæter, RÅHOLT

"Takk for rask ekspedering og godt opplagt stoff. Godt forklarande."
Kåre Solheim, LÆRDAL

"Takk for nyttige og praktiske råd!"
Gunn Helleland, IBT SydVest, LODDEFJORD

"Er meget fornøyd med tjenesten, og synes du gjør en fantastisk bra jobb med den informasjonen du gir oss. Med kun meg selv i enkeltmannsforetak hadde jeg aldri hatt mulighet til å finne ut av denne informasjonen selv."
Jeanette Hustad, Bewebbed, SANDNES

"Tusen takk for kjempegode og lærerike e-bøker!"
Eirik Sandal Lund, Bilde og Tekst ANS, HAUGESUND

"Takker for et meget matnyttig sett med e-bøker og tilhørende nyhetsbrev, det har vært verdt sin vekt i gull for min bedrift som ble startet i mai!"
Kristian Berge Nessa, Cavatina Software AS, TANANGER

"Synes DrivBedre-pakken er et fantastisk bra oppslagsverk."
Svein Hylland, Toppen Trearbeid & Høvleri, ODDA

"Takk for mange gode tips."
Jon-Erik Hammer, daglig leder, V, D & H NUF, FYLLINGSDALEN

"Fin, kjapp og lett tilgjengelig info! Takk."
Johan F. Jakhelln, assosiert partner, Tennebø & Partners, OSLO

"DrivBedre-pakken er svært nyttig for meg som har begynt å føre regnskapet selv i år. Du gjør det mulig for meg å få dette til på en bra måte og spare meg flere tusen kroner med dine tips og forklaringer."
Benjamin R. Warin, Impress Presentasjoner, HURDAL

"God og lettlest. Det er fint å få kjennskap til regler og fallgruber. Slikt får vi aldri i forståelig form fra revisorer og ligningsmyndigheter."
Sverre Grøtte, Vare-Nytt Tekstilsenter AS, EIDE